

Školní preventivní strategie na období 2018 – 2023

- je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení,
- je zpracována systémově, vychází ze školních vzdělávacích plánů,
- jejím cílem je efektivnost a realizovatelnost,
- reaguje na podmínky školy,
- jejím cílem je podpora zdraví, výchova ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoje osobnosti,
- na základě rozpracování školní preventivní strategie je vypracován preventivní program školy,
- zaměřuje se na oblast rizikového chování,
- jejím obecným cílem je oddálení, zabránění a snižování výskytu projevů rizikového chování,
- zaměřuje se na zvyšování schopnosti žáků činit informovaná a odpovědná rozhodnutí,
- podporuje zdravý životní styl.

I. Hlavní aktivity:

- odpovědnost za vzdělávání pedagogických pracovníků v metodikách a technikách preventivní výchovy a vzdělávání,
- zavádění etické a právní výchovy a výchovy ke zdravému životnímu stylu do výuky,
- vytváření podmínek pro aktivní využití volného času pro žáky,
- spolupráce se zákonnými zástupci/rodiči,
- pomoc školy rodině v oblasti informovanosti o zdravém životním stylu,
- průběžné sledování konkrétních podmínek a situace ve škole z hlediska rizik výskytu sociálně-patologických jevů,
- uplatňování konkrétních metod a forem umožňujících včasnou identifikaci rizikových jevů,
- poskytování poradenských služeb ve škole a zajišťování zprostředkování pomoci ze strany specializovaných školských poradenských zařízení pro žáky, zákonné zástupce/rodiče a pedagogy,
- v případě potřeby součinnost s dalšími příslušnými orgány (orgán sociálně-právní ochrany dětí, policie ČR),
- spolupráce s organizacemi a sdruženími, které působí v oblasti prevence rizikového chování.

II. Cílové skupiny prevence rizikového chování na škole

Děti a mládež

Dokument Školní preventivní strategie na období 2018-2023 je zaměřen na všechny žáky naší školy, se zvláštním přihlédnutím k žákům ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí, žákům s nedostatečným prospěchem a žákům s některými typy specifických poruch učení a chování.

Cílem působení v oblasti prevence rizikového chování je dítě a mladistvý

- odpovědný za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku,
- s posílenou duševní odolností vůči stresu, negativním zážitkům a vlivům,
- schopný dělat samostatná (a pokud možno správná) rozhodnutí,
- s přiměřenými sociálně psychologickými dovednostmi,
- schopný řešit, případně schopné nalézt pomoc pro řešení problémů,
- s vyhraněným negativním vztahem k návykovým látkám,
- podílející se na tvorbě prostředí a životních podmínek.

Pedagogičtí pracovníci

- Pedagogičtí pracovníci se věnují v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností, učí podle principů a metod v rámci koncepce školy. Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracuje s rodiči. Úzce spolupracuje s výchovnou poradkyní a školním metodikem prevence, případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP apod.).
- Předpokladem naplňování cílů v oblasti prevence je pedagog vzdělaný, odborně erudovaný, komunikativně, psychologicky a speciálně pedagogicky vybavený. Intenzivní vzdělávací aktivity jsou směřovány k pracovníkům, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – výchovné poradkyni a školnímu metodiku prevence. Svou osobností se pedagog pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka a je schopen vyučovat za aktivní účasti dětí. Zajímá se o žáka, při řešení problémů je otevřen komunikaci se žákem, s rodiči a ostatními pedagogy.

- Nezastupitelnou roli v celém preventivním programu má kvalitní práce třídního učitele. Třídní učitel žáky motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy. Společně vytvořená a dodržovaná pravidla ve třídě jsou velmi účinnou prevencí rizikového chování, zejména nekázně, násilí a šikany. Třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím třídních schůzek, v případě potřeby zve rodiče k mimořádné návštěvě školy a projedná vzniklé problémy. Cílem je společné hledání cesty k odstranění problémů žáka.

Rodiče - vztah rodiny a školy

- Do systému informování jsou zapojeni i všichni rodiče. Nejúčinnější a nejlevnější prevencí je zdravá výchova dětí v rodině a ve škole, tato prevence je dána i souladem mezi rodinou a školou.
- Vztah mezi rodinou a školou často není vyvážený a komunikace je povrchní nebo žádná. Je prokázáno, že vzájemná spolupráce výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti dětí i k prevenci rizikového chování. Nejde pouze o základní informovanost rodičů o těchto jevech a komplikacích s nimi spojených, ale i o ochraně před jejich vznikem. Výukové a výchovné problémy nelze řešit bez spolupráce na obou stranách, nelze dělat preventivní opatření.
- Zvláštní pozornost je věnována rodičům tříd, kde se vyskytnou negativní jevy jako šikana, záškoláctví nebo výskyt užívání návykových látek. Individuální pozornost je pak věnována rodičům žáků, u kterých bylo zjištěno užívání návykových látek, konzumace alkoholu, tabákových výrobků a rodičům žáků – agresorů v případě výskytu šikany (selektivní a indikovaná prevence).

III. Personální zajištění prevence:

Výchovný poradce:

- koordinuje společně se školním metodikem prevence aktivity školy v oblasti prevence,
- poskytuje poradenskou činnost žákům, zákonným zástupcům/rodičům a pedagogům,
- učitelé jej informují o varovných signálech rizikového chování, o osobnostních, rodinných či vztahových problémech žáka,
- je informován o náhlém či přetrvávajícím školním neúspěchu žáka,
- je informován o zvýšené absenci žáka,
- koordinuje tvorbu individuálních vzdělávacích plánů a sleduje průběh jejich plnění,
- spolupracuje s příslušnými školskými poradenskými zařízeními, orgány a organizacemi,
- navrhuje opatření,
- navrhuje řediteli školy svolání výchovné komise.

Školní metodik prevence:

- spoluvytváří Minimální preventivní program školy a podílí se na jeho realizaci,
- řeší společně s dalšími pedagogickými pracovníky vzniklé problémy a dává podněty k jejich nápravě,
- spolupracuje s institucemi a organizacemi v oblasti primární prevence,
- koordinuje předávání informací o problematice sociálně-patologických jevů ve škole,
- hodnotí realizaci Minimálního preventivního programu školy.

Pedagogičtí pracovníci:

- rozvíjejí kompetence žáků v oblasti sociálních dovedností,
- provádějí průběžnou diagnostiku žáků a tříd,
- konzultují případné problémy a navrhují opatření,
- na pedagogických radách hodnotí uplynulé období školního roku,
- jsou v kontaktu se zákonnými zástupci/rodiči svých žáků, především prostřednictvím třídních učitelů.

Ředitel školy:

- sleduje účinnost prevence rizikového chování,
- sleduje problémy v kontextu celé školy,
- v případě potřeby provádí personální a organizační opatření směřující k nápravě nedostatků,
- svolává v případě potřeby výchovnou komisi.

IV. Stanovené cíle školní preventivní strategie:

a) dlouhodobé:

- výchova ke zdravému životnímu stylu,
- rozvoj a podpora sociálních kompetencí,
- funkční informační systém,
- průběžné vzdělávání školního metodika prevence a výchovného poradce.

b) střednědobé:

- tvorba a distribuce metodických materiálů k prevenci rizikového chování,
- aktivní spolupráce školy a rodiny,
- výchova a vzdělávání žáka zaměřené na jeho zodpovědnost za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku,
- aktivní spolupráce s poradenskými školskými zařízeními a dalšími institucemi a organizacemi, jejichž činnost je zaměřena na prevenci sociálně-patologických jevů.

c) krátkodobé:

- mapování potřeb v oblasti primární prevence,
- finanční podpora školních preventivních strategií,
- prevence rizikového chování zaměřená především na tyto problémy: o šikanu,
- záškoláctví,
- vandalismus,
- kriminalitu a delikvenci,
- různé formy násilí,

- ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže,
- xenofobii, rasismus a antisemitismus,
- užívání návykových látek a anabolik,
- zneužívání medikamentů,
- patologické hráčství a virtuální drogy,
- syndrom týraných a zneužívaných dětí,
- poruchy příjmu potravy,
- příslušnost k nepovoleným hnutím, skupinám a sektám.

V. Priority školní preventivní strategie:

- snižování výskytu rizikového chování,
- zvyšování schopnosti žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí,
- rozvoj pozitivní osobnostní potenciál žáka,
- pomoc rizikovým a ohroženým skupinám a žákům,
- podpora vhodných volnočasových aktivit,
- důvěryhodné a dostupné poradenství,
- metody aktivního sociálního učení.

VI. Vyhodnocení školní preventivní strategie:

- zmapování sociálního klimatu školy,
- analýza řešených či odhalených případů rizikového chování žáků školy,
- vyhodnocení účinnosti Minimálních preventivních programů školy
- vyhodnocení databáze výchovného poradce.

VII. Spolupráce s dalšími subjekty:

- Pedagogicko-psychologická poradna České Budějovice,
- Metodik prevence Pedagogicko-psychologické poradny České Budějovice,
- Speciální pedagogické centrum České Budějovice,
- Středisko výchovné péče České Budějovice,
- Policie ČR – oddělení Hluboká nad Vltavou,
- Odbor sociálně – právní ochrany dětí
- organizace a společnosti zaměřené na preventivní činnost rizikového chování.

VIII. Legislativní východiska

- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon).
- Zákon č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.
- Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů
- Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.
- Vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných.
- Zákon č. 562/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím školského zákona.
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.
- Vyhláška č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských zařízeních.
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018.
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28).
- Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních (Dokument MŠMT č.j.: 22294/2013-1).
- Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, č.j. 37 014/2005- 25, Věstník MŠMT, sešit 2/2006.
- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. 10 194/2002-14, Věstník MŠMT sešit 3/2002.
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. 14 423/99-22, Věstník MŠMT sešit 5/1999.

- Usnesení vlády č. 1139/2008, Národní strategie prevence násilí na dětech v ČR na období 2008-18.
- Usnesení vlády č. 340/2010, o Národní strategii protidrogové politiky na období 2010-18.

Zákonné normy sociálně patologických jevů:

Alkoholismus: Trestní zákon č. 140/1961 Sb. (č. 65/1961 Sb. zákonů) Zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi č. 37/1989 Sb. Zákoník práce č. 85/2001 Sb. (uveřejněno v č. 32/2001 Sb.).

Anabolika: Trestní zákon č. 140/1961 Sb. (č. 65/1961 Sb. zákonů).

Kouření: Zákon o ochraně před alkoholismem a jinými toxikomaniemi č. 37/1989 Sb. OPL: Trestní zákon č. 140/1961 Sb. (č. 65/1961 Sb. zákonů).

Patologické hráčství: Zákon o loteriích a podobných hrách (č. 202/1990 Sb., novela 149/1999 Sb.).

Vypracovali:

Mgr. Petr Danihelka, školní metodik prevence

Mgr. Hana Železná, výchovná poradkyně

1. 9. 2019

Ředitel školy: Ing. Pavel Zasadil